

ANALIZA ANKETE MED ŠTUDENTI IN ŠTUDENTKAMI GLEDE ENAKOSTI SPOLOV NA UL

Maj 2022

Kazalo vsebine

1. Uvod	4
2. Analiza vprašalnika za študente in študentke	5
2.1 Osnovni podatki o vzorcu	5
2.2 Rezultati, prikazani po spolu	7
2.2.1 Ravnotežje spolov in aktivnosti za uveljavljanje enakosti spolov na članicah	7
2.2.2 Odnos do študentk in študentov v pedagoškem procesu in uporaba spolno vključujočega jezika.....	9
2.2.3 Izkušnje diskriminacije	10
2.2.4 Trpinčenje, nadlegovanje in nasilje	12
2.3 Splošni podatki o vzorcu	18
3. Povzetek	19
Tabela 1: Osnovni podatki vzorca	5
Tabela 2: Študij	6
Tabela 3: Splošni podatki	18
Slika 1: Uravnovežena zastopanost spolov	7
Slika 2: Aktivnosti vodstva	7
Slika 3: Strategije za uravnoveženo zastopanost spolov	8
Slika 4: Obravnava študentk in študentov	9
Slika 5: Odnos pedagogov, pedagoginj	9
Slika 6: Uporaba spolno vključujočega jezika pri komuniciranju in drugih dokumentih	10
Slika 7: Izkušnje diskriminacije ali oviranosti	10
Slika 8: Obveščanje o diskriminaciji	11
Slika 9: Pričanje o zapostavljenosti ali oviranosti nekoga drugega	11
Slika 10: Obveščanje o zapostavljenosti ali oviranosti nekoga drugega	12
Slika 11: Prakse glede urejanja in prijavljanja primerov trpinčenja, nadlegovanja in spolnega nadlegovanja	12
Slika 12: Osebna izkušnja trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja	13
Slika 13: Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja	13
Slika 14: Komu so zaupali o dogodku	14

Slika 15: Izkušnja prijave	14
Slika 16: Nadaljnje postopanje na podlagi izkušnje prijave	15
Slika 17: Pričevanje trpinčenju, nadlegovanju ali spolnemu nadlegovanju	15
Slika 18: Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja	16
Slika 19: Komu so zaupali o dogodku	16
Slika 20: Izkušnja prijave	17

1. UVOD

Na Univerzi v Ljubljani smo z namenom, da bi pripravili s podatki podprte politike enakosti spolov, pripravili analizo ankete, kjer smo o spodbudah in ovirah na področju enakosti spolov povprašali tako zaposlene kot študentke in študente in predstavlja eno izmed podlag za dokument z naslovom Načrt uveljavljanja enakosti spolov (NES). Vsaka skupina je dobila svoj vprašalnik. Da bi zagotovili najvišjo mero anonimnosti, smo omogočili, da so na splošna vprašanja sodelujoči odgovarjali le, če so želeli, sicer so lahko vprašanje preskočili oziroma izbrali možnost »ne želim odgovoriti«.

Spletna vprašalnika sta bila odprta med 13. 1. 2022 in 10. 2. 2022. V tem dokumentu predstavljamo nekaj ključnih (izbranih) ugotovitev raziskave med študenti in študentkami, prikazanih po spolu.

2. ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA ŠTUDENTE IN ŠTUDENTKE

2.1 Osnovni podatki o vzorcu

V raziskavi s študenti je bilo ustreznih 2.584 odgovorov. 57 % sodelujočih se je opredelilo za ženski in 37 % za moški spol ter 5 % za drugo ali pa niso želeli odgovoriti. 43 % jih je starih med 18 in 21 let, 35 % med 22 in 24 let, 12 % med 25 in 27 let ter 7 % več kot 27 let. Največ sodelujočih študira na Fakulteti za družbene vede (16 %), na Fakulteti za elektrotehniko (14 %), Medicinski fakulteti (13 %), Pedagoški fakulteti (9 %), Zdravstveni fakulteti (8 %) in Fakulteti za matematiko in fiziko (7 %). Sodelujoči, ki študirajo na preostalih članicah Univerze, so zastopani v deležih, manjših od 5 %. 3 % študentov ni želelo označiti članice. 54 % sodelujočih študentov študira na 1. stopnji, 26 % na 2. stopnji, 17 % na enovitem magistrskem študiju in 4 % na 3. stopnji.

Tabela 1: Osnovni podatki vzorca

		Spol					
		ženski		moški		skupaj	
		f	%	f	%	f	%
Starost	manj kot 18	3	0%	2	0%	8	0%
	18-21	689	47%	363	38%	1095	43%
	22-24	504	34%	366	38%	901	35%
	25-27	184	12%	114	12%	303	12%
	več kot 27	81	5%	100	10%	188	7%
	ne želim odgovoriti	17	1%	9	1%	80	3%
Spol	ženski					1478	57%
	moški					956	37%
	drugo					58	2%
	ne želim odgovoriti					85	3%

Tabela 2: Študij

		Spol					
		ženski		moški		skupaj	
		f	%	f	%	f	%
Članica	AG	0	0%	1	0%	2	0%
	AGRFT	19	1%	21	2%	44	2%
	ALUO	75	5%	22	2%	106	4%
	BF	46	3%	27	3%	76	3%
	EF	41	3%	37	4%	81	3%
	FA	4	0%	2	0%	8	0%
	FDV	240	17%	126	14%	393	16%
	FE	73	5%	258	28%	351	14%
	FFA	51	4%	12	1%	65	3%
	FGG	49	3%	42	5%	93	4%
	FKKT	19	1%	18	2%	42	2%
	FMF	82	6%	83	9%	173	7%
	FPP	0	0%	2	0%	3	0%
	FRI	31	2%	40	4%	75	3%
	FSD	23	2%	1	0%	28	1%
	FS	15	1%	57	6%	79	3%
	FŠ	54	4%	55	6%	113	4%
	FU	5	0%	2	0%	9	0%
	FF	43	3%	20	2%	70	3%
	MF	230	16%	88	9%	323	13%
	NTF	6	0%	4	0%	11	0%
	PEF	191	13%	21	2%	216	9%
	PF	11	1%	6	1%	18	1%
	TEOF	3	0%	2	0%	6	0%
	VF	2	0%	1	0%	4	0%
	ZF	187	13%	20	2%	211	8%
		ne želim odgovoriti	14	1%	20	2%	70
Stopnja študija	1. stopnja	779	54%	506	55%	1339	54%
	2. stopnja	340	23%	261	29%	638	26%
	enovit magistrski študij	282	19%	114	12%	419	17%
	3. stopnja	48	3%	34	4%	99	4%

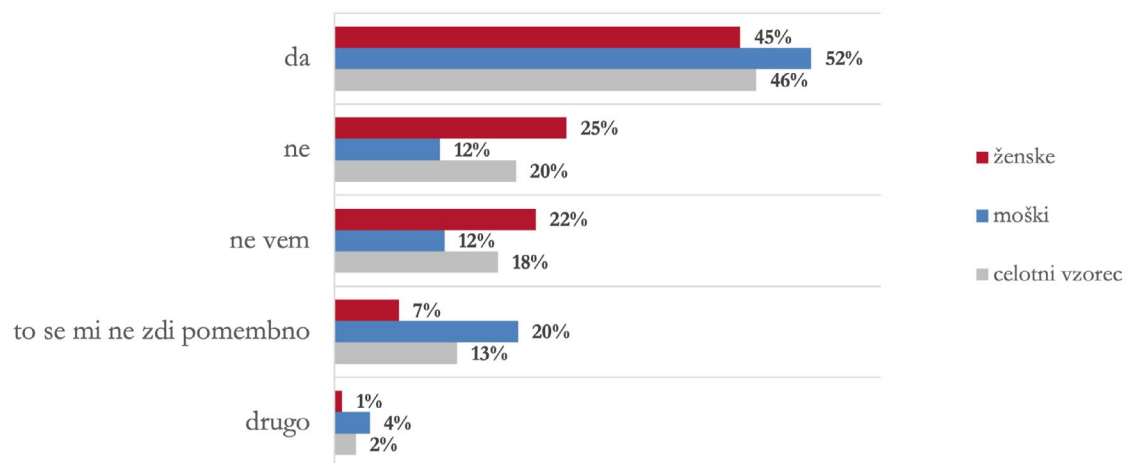
2.2 Rezultati, prikazani po spolu

2.2.1 Ravnotežje spolov in aktivnosti za uveljavljanje enakosti spolov na članicah

52 % študentov in 45 % študentk meni, da so na njihovi fakulteti/akademiji spoli uravnoreženo zastopani na vodstvenih ali pomembnih položajih. V večji meri študentke menijo, da spoli niso uravnoreženo zastopani (25 %), ali pa tega ne vedo (22 %). Več študentov (20 %) kot študentk (7 %) je izbralo odgovor, da se jim to ne zdi pomembno.

Slika 1: Uravnorežena zastopanost spolov

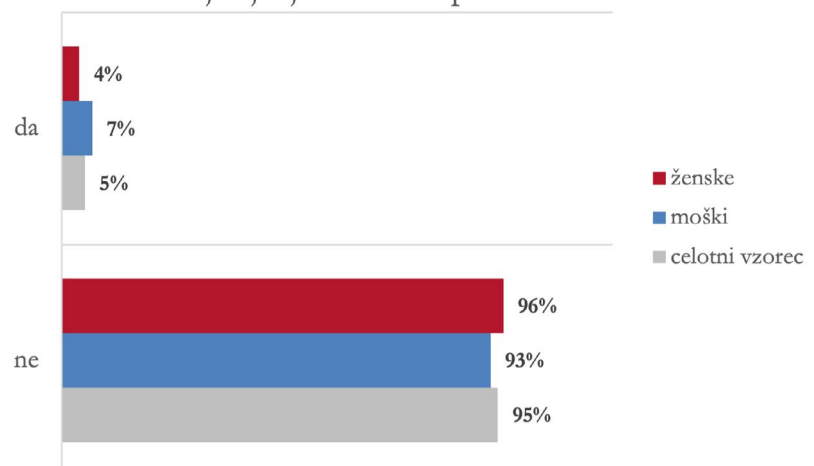
Ali menite, da so na vaši fakulteti/akademiji vsi spoli uravnoreženo zastopani na vodstvenih ali pomembnih položajih?

Večina študentov ne pozna aktivnosti vodstva fakultet/akademij za uveljavljanje enakosti spolov.

Slika 2: Aktivnosti vodstva

Ali poznate kakšne aktivnosti vodstva vaše fakultete/akademije za uveljavljanje enakosti spolov?

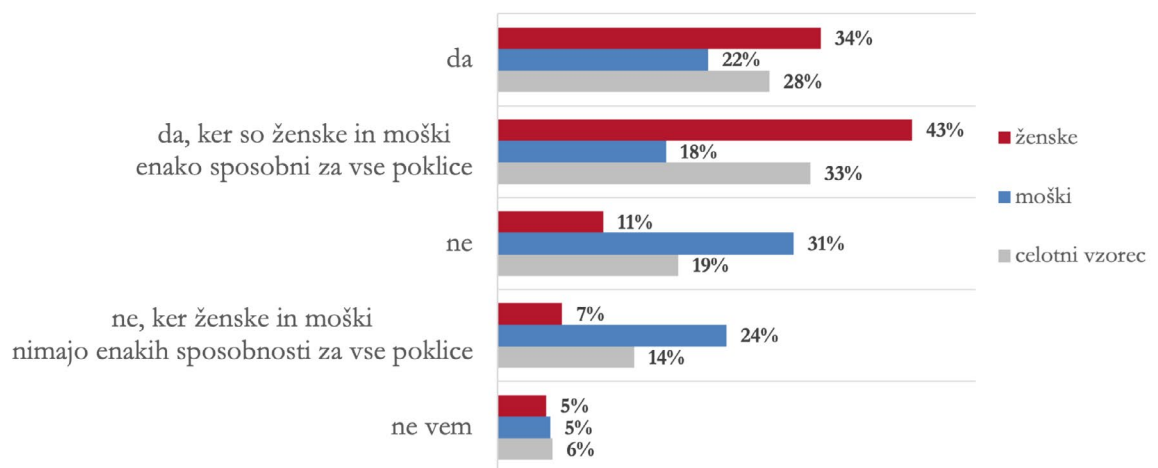

34 % študentkam in 22 % študentov se zdi potrebno, da se na študijskih programih, ki jih družba dojema, kot tipično moške/ženske, izdelajo strategije, s katerimi bi spodbujali k uravnoteženi zastopanosti spolov.

Še *nekoliko več študentk* (43 %) meni, da je to potrebno zato, ker so ženske in moški enako sposobni za vse poklice, kar meni 18 % študentov.

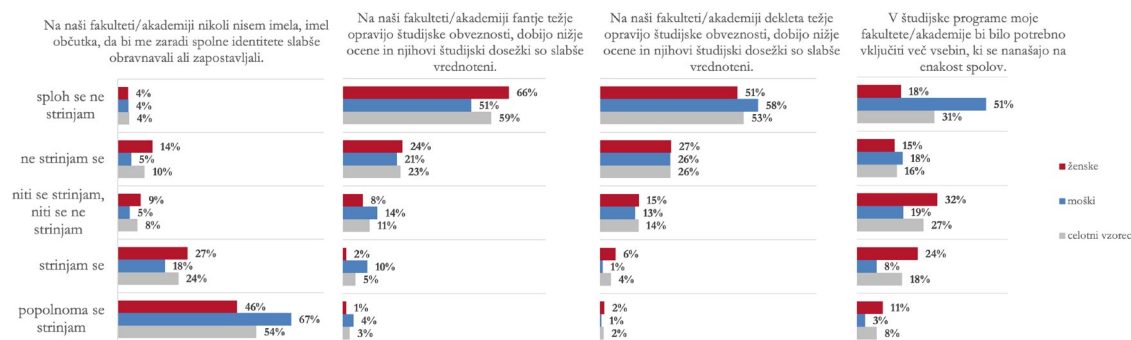
Slika 3: Strategije za uravnoteženo zastopanost spolov

Se vam zdi potrebno, da se na študijskih programih, ki jih družba dojema kot tipično moške/ženske, izdelajo strategije, s katerimi bi spodbujali k uravnoteženi zastopanosti spolov?

V večji meri kot študentke se študenti sploh ne strinjajo, da bi bilo treba v študijske programe njihove fakultete/akademije vključiti več vsebin, ki se nanašajo na enakost spolov. V večji meri kot dekleta pa se popolnoma strinjajo, da niso imeli občutka, da bi jih na njihovi fakulteti zaradi spolne identitete slabše obravnavali ali zapostavljali. Študentke se v nekoliko večji meri kot fantje sploh ne strinjajo, da bi na njihovi fakulteti/akademiji fantje težje opravili študijske obveznosti.

Slika 4: Obravnava študentk in študentov

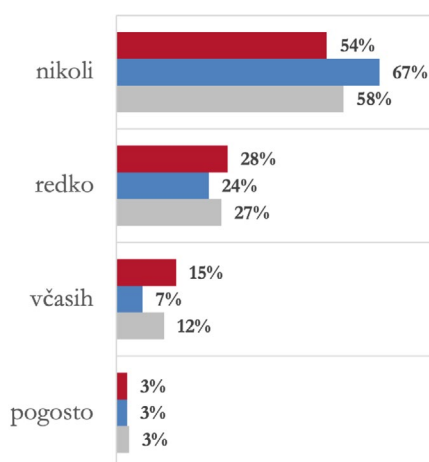
2.2.2 Odnos do študentk in študentov v pedagoškem procesu in uporaba spolno vključujočega jezika

54 % študentk in 76 % študentov je odgovorilo, da pedagogi in pedagoginje nikoli ne uporabljajo neprimernih komentarjev o predstavnikih, predstavnicah določenega spola. 28 % študentk in 24 % študentov je odgovorilo, da se to zgodi redko ali včasih (dodatnih 15 % oz. 7 %).

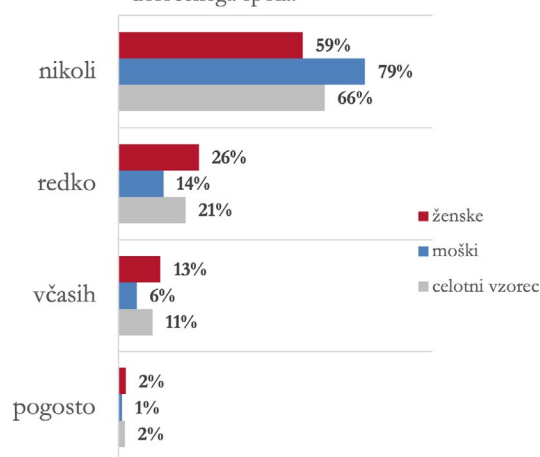
59 % študentk in 79 % študentov je odgovorilo, da se pedagogi, pedagoginje pri oblikovanju izven-študijskih skupin nikoli ne odločajo večinoma za predstavnike, predstavnice določenega spola. 26 % študentk in 14 % študentov je odgovorilo, da se to zgodi redko ali včasih (dodatnih 13 % oz. 6 %).

Slika 5: Odnos pedagogov, pedagoginj

Ali med izvajanjem študijskega procesa pedagogi, pedagoginje uporabljajo neprimerne komentarje o predstavnikih, predstavnicah določenega spola?

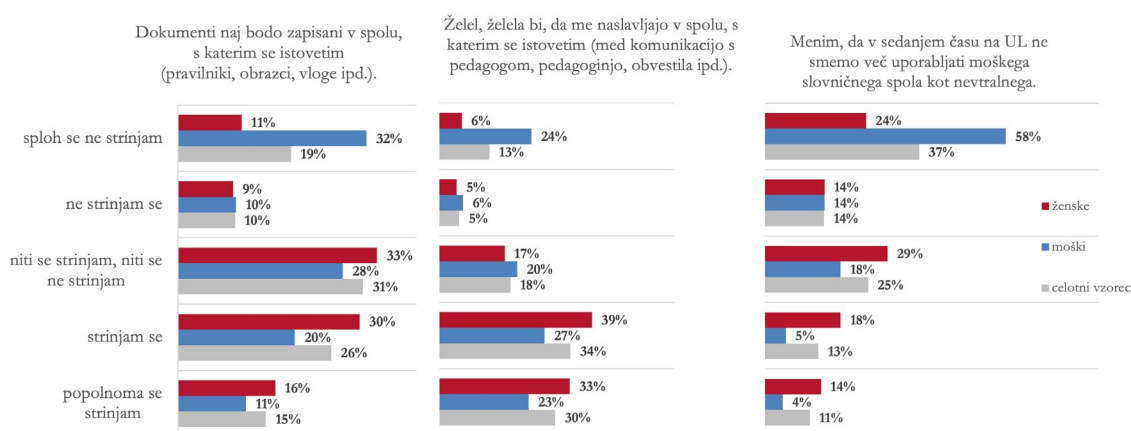

Ali imate občutek, da se pedagogi, pedagoginje pri oblikovanju izven-študijskih skupin ali dejavnosti odločajo pretežno za predstavnike, predstavnice določenega spola?

V večji meri kot dekleta se študenti sploh ne strinjajo, da v sedanjem času na UL ne smemo več uporabljati moškega slovničnega spola kot nevtralnega in da naj bodo dokumenti zapisani v spolu, s katerim se istovetijo. V večji meri kot fantje se dekleta strinjajo, da bi želela, da jih naslavljajo v spolu, s katerim se istovetijo (39 % strinjam se in 33 % popolnoma se strinjam), prav tako v večji meri menijo, da naj bodo dokumenti zapisani v spolu, s katerim se istovetijo (30 % strinjam se in 16 % popolnoma se strinjam). Odgovori glede uporabe moškega slovničnega spola kot nevtralnega so odgovori deklet precej enakomerno porazdeljeni med strinjanjem in nestrinjanjem oziroma nevtralnostjo.

Slika 6: Uporaba spolno vključujočega jezika pri komuniciranju in drugih dokumentih

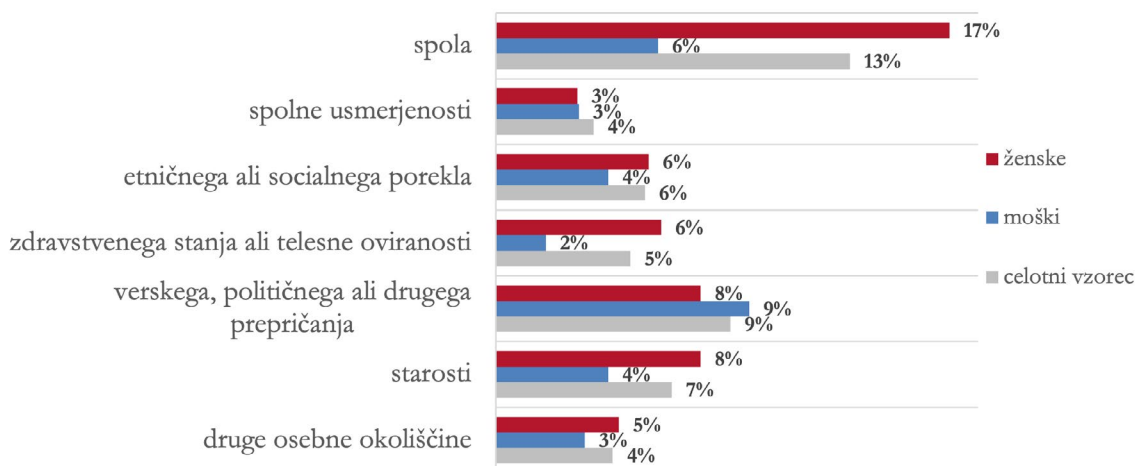

2.2.3 Izkušnje diskriminacije

17 % študentk in 6 % študentov je imelo izkušnjo diskriminiranosti oziroma oviranosti zaradi spola, 8 % študentk in 9 % študentov zaradi verskega, političnega ali drugega prepričanja in 8 % študentk zaradi starosti.

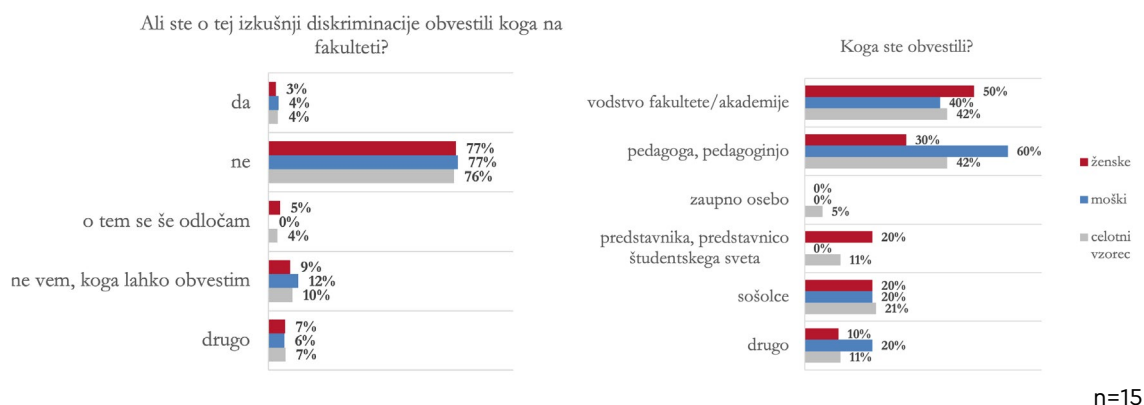
Slika 7: Izkušnje diskriminacije ali oviranosti

Ali ste imeli kadarkoli med študijem na UL izkušnjo, da bi bili kakorkoli diskriminirani ali ovirani zaradi:
(delež odgovorov da)

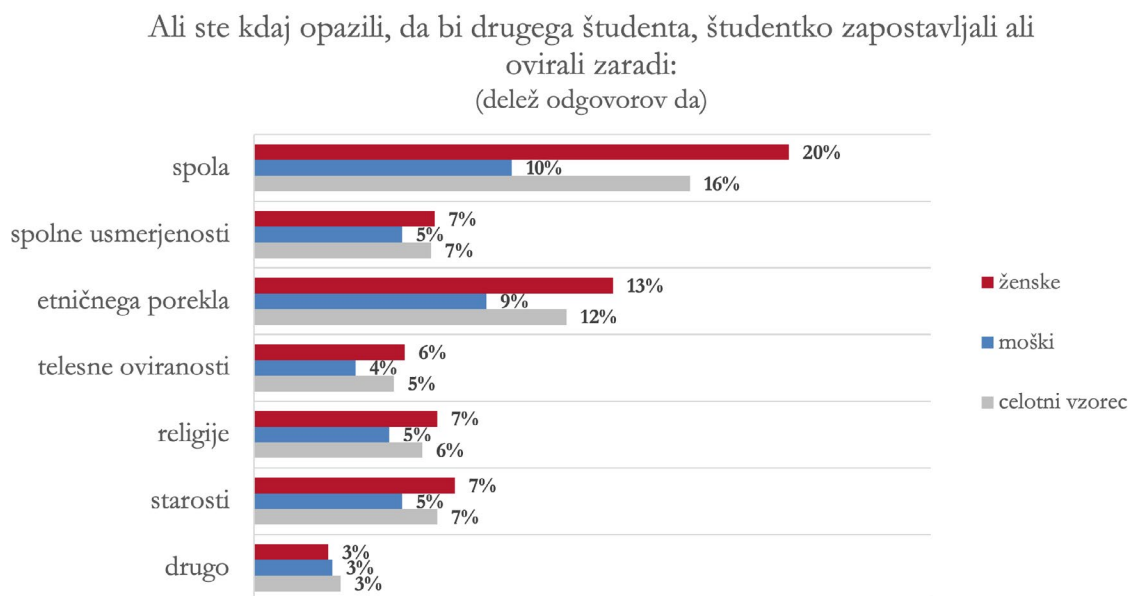
Večina študentov in študentk (77 %) o izkušnji diskriminacije ni obvestila nikogar na fakulteti, okrog 10 % jih ne ve, koga lahko obvestijo. Tisti, ki so koga obvestili, so v največji meri obvestili vodstvo fakultete/akademije (4 študentke in 2 študenta) ter pedagoga oziroma pedagoginjo (2 študentki, 3 študenti).

Slika 8: Obveščanje o diskriminaciji

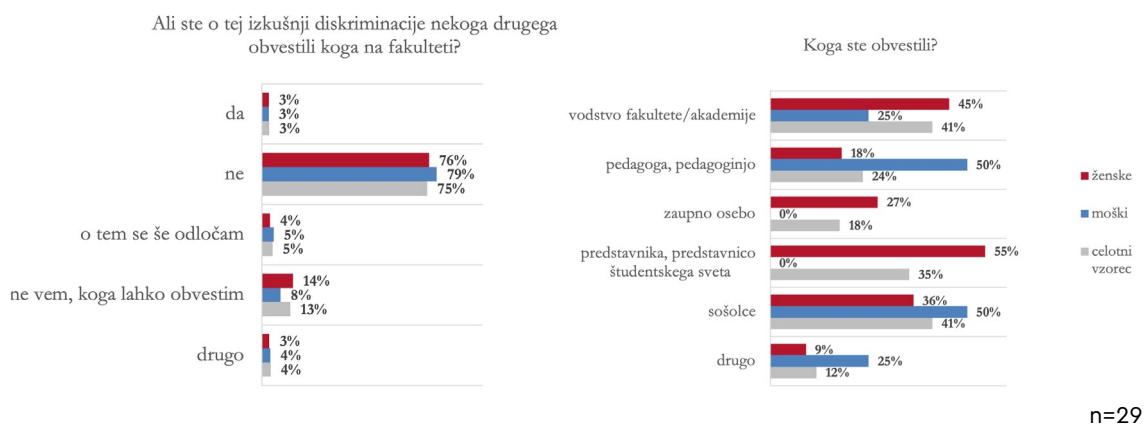
20 % študentk in 10 % študentov je opazilo, da bi drugega študenta ali študentko zapostavljali ali ovirali zaradi spola, 13 % študentk in 9 % študentov je opazilo zapostavljenost zaradi etničnega porekla, deleži drugih odgovorov so se gibali med 5 % in 7 %.

Slika 9: Pričanje o zapostavljenosti ali oviranosti nekoga drugega

Večina študentov in študentk (75 %) o izkušnji diskriminacije nekoga drugega ni obvestila nikogar na fakulteti, 13 % jih ne ve, koga lahko obvestijo. Tisti, ki so koga obvestili, so v največji meri obvestili vodstvo fakultete/akademije (3 študentke in 1 študent), pedagoga oziroma pedagoginjo (2 študentki, 2 študenta), predstavnika, predstavnico študentskega sveta (6 študentk) in sošolce (4 študentke in 1 študent).

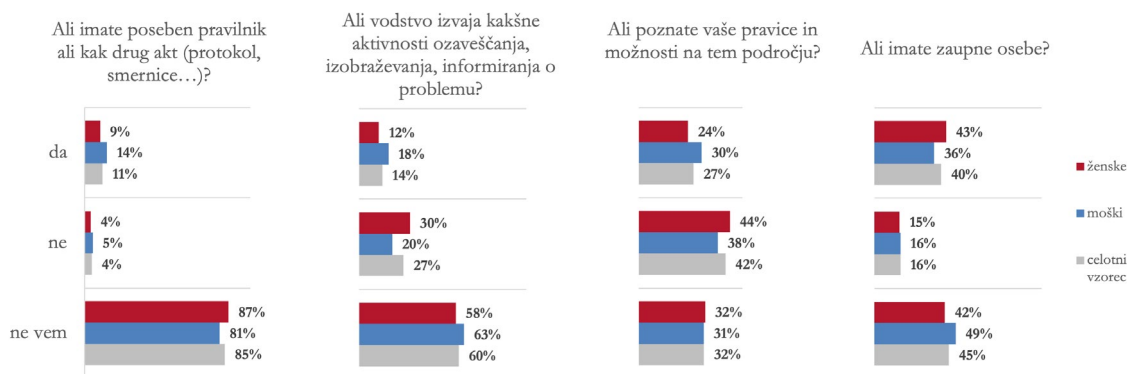
Slika 10: Obveščanje o zapostavljenosti ali oviranosti nekoga drugega

2.2.4 Trpinčenje, nadlegovanje in nasilje

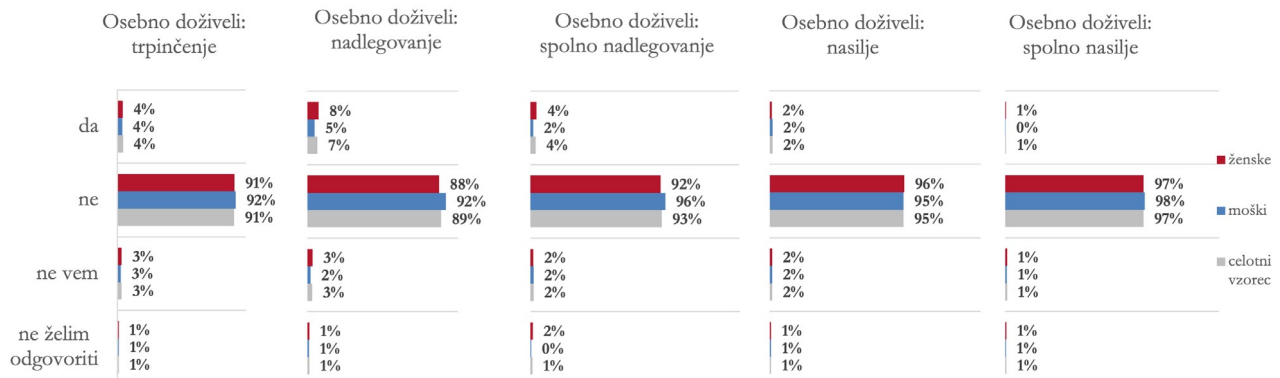
Študenti v večini (85 %) ne vedo, ali imajo na fakulteti/akademiji poseben pravilnik ali kak drug akt glede urejanja in prijavljanja primerov trpinčenja, nadlegovanja in spolnega nadlegovanja. Prav tako številni (60 %) v večji meri ne vedo, ali vodstvo izvaja aktivnosti ozaveščanja, izobraževanja ali informiranja o problemu, dodatnih 27 % pa jih je odgovorilo, da tega ne izvajajo. Okrog 40 % jih ne pozna pravic in možnosti na tem področju, v podobni meri pa vedo, da imajo na fakulteti/akademiji zaupne osebe.

Slika 11: Prakse glede urejanja in prijavljanja primerov trpinčenja, nadlegovanja in spolnega nadlegovanja

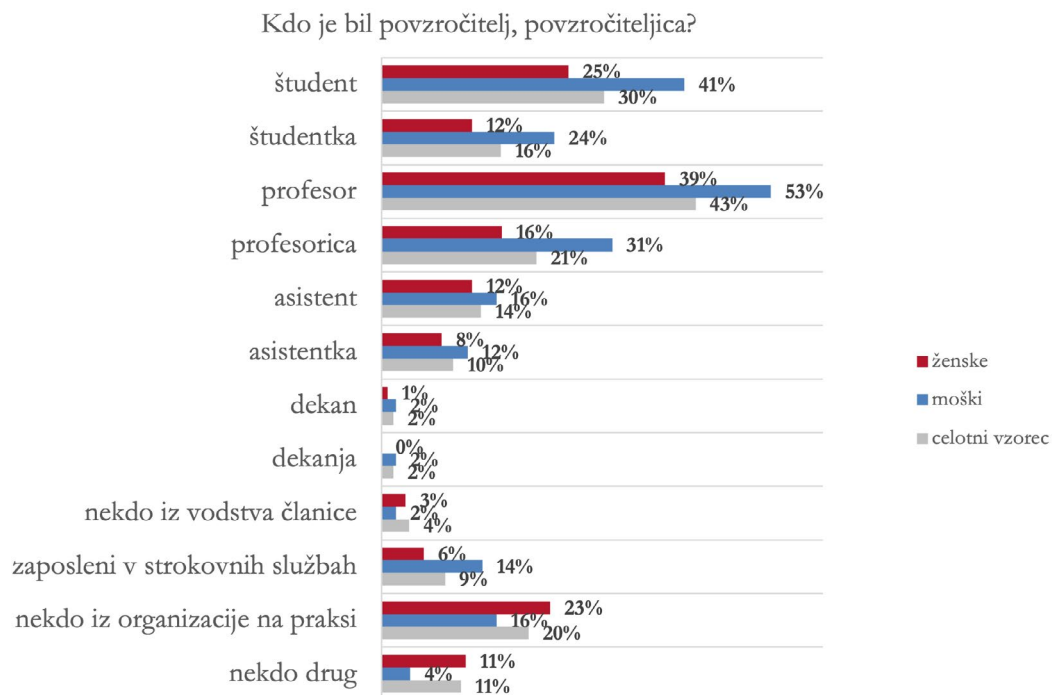
7 % študentk in študentov je že osebno doživelo nadlegovanje, 4 % trpinčenje, prav tako 4 % spolno nadlegovanje, 2 % nasilje in 1 % spolno nasilje. Nekaj študentov ni vedelo odgovora na posamezno vprašanje (med 1 % in 3 %), ali niso želeli odgovoriti (okrog 1 %).

Slika 12: Osebna izkušnja trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja

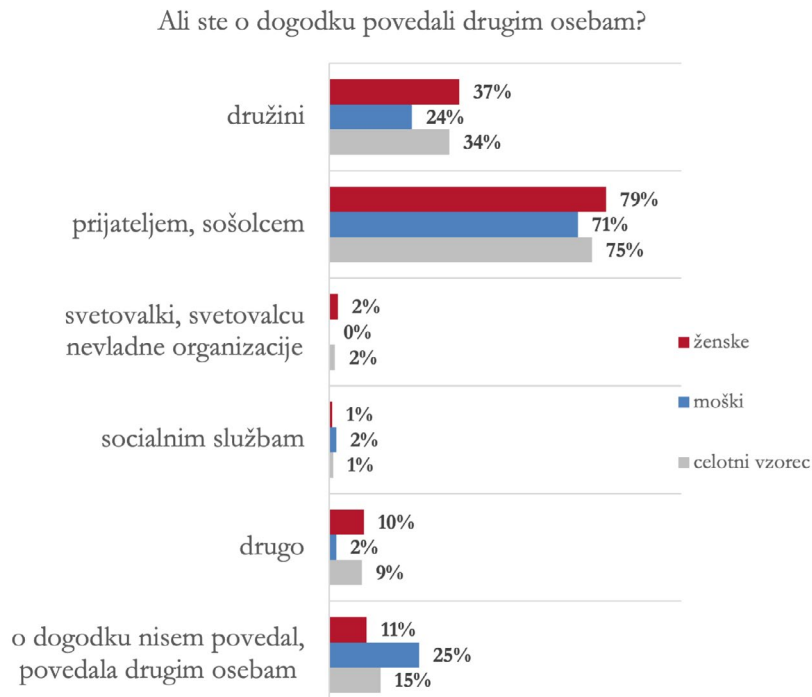
Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja je bil profesor (43 %), študent (30 %), profesorica (20 %), nekdo iz organizacije na praksi (20 %), študentka (16 %) ali asistent (14 %).

Slika 13: Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja

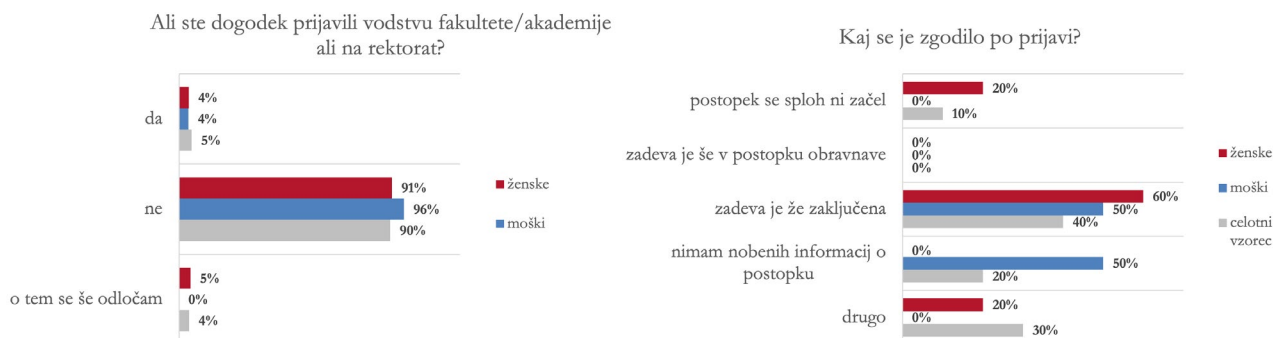
O dogodku so študenti in študentke večinoma povedali prijateljem, sošolcem (75 %) in dobra tretjina tudi družini. 25 % študentov in 11 % študentk o dogodku ni povedalo drugim osebam.

Slika 14: Komu so zaupali o dogodku

Večina (90 %) dogodka ni prijavila vodstvu fakultete/akademije ali na rektorat. Večina (4 študenti) poroča, da je zadeva zaključena, nekaj jih nima informacij o postopku oziroma so izbrali odgovor drugo. Študentke (5) bi na podlagi izkušnje prijave ponovno ravnale enako, študenti (2) ne bi, ker je bil postopek slaba izkušnja oziroma se ni zaključil skladno s pričakovanji študenta.

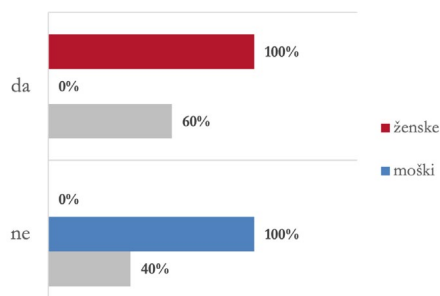
Slika 15: Izkušnja prijave

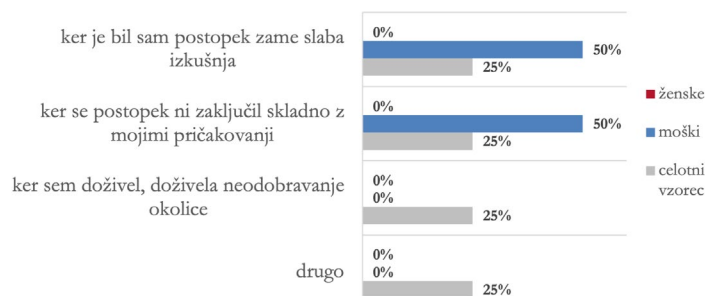
n=15

Slika 16: Nadaljnje postopanje na podlagi izkušnje prijave

Ali bi, glede na izkušnje s postopkom prijave, ponovno enako postopali?

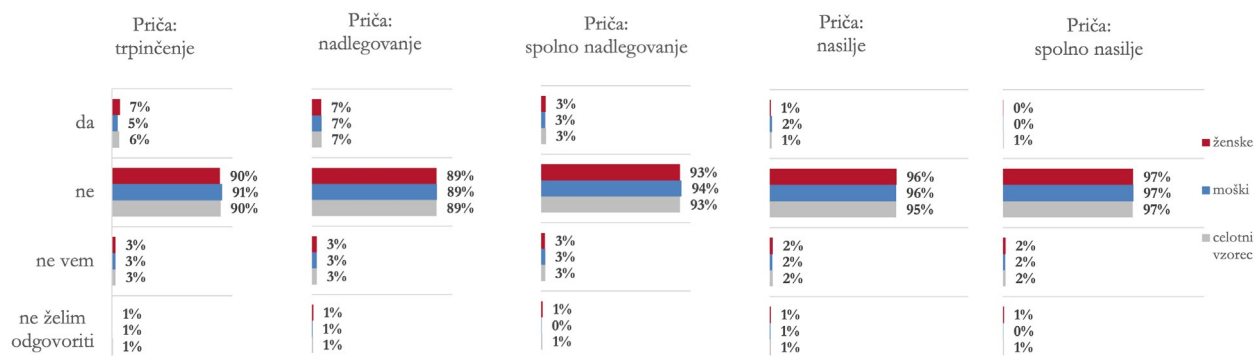

Zakaj ne bi enako postopali?

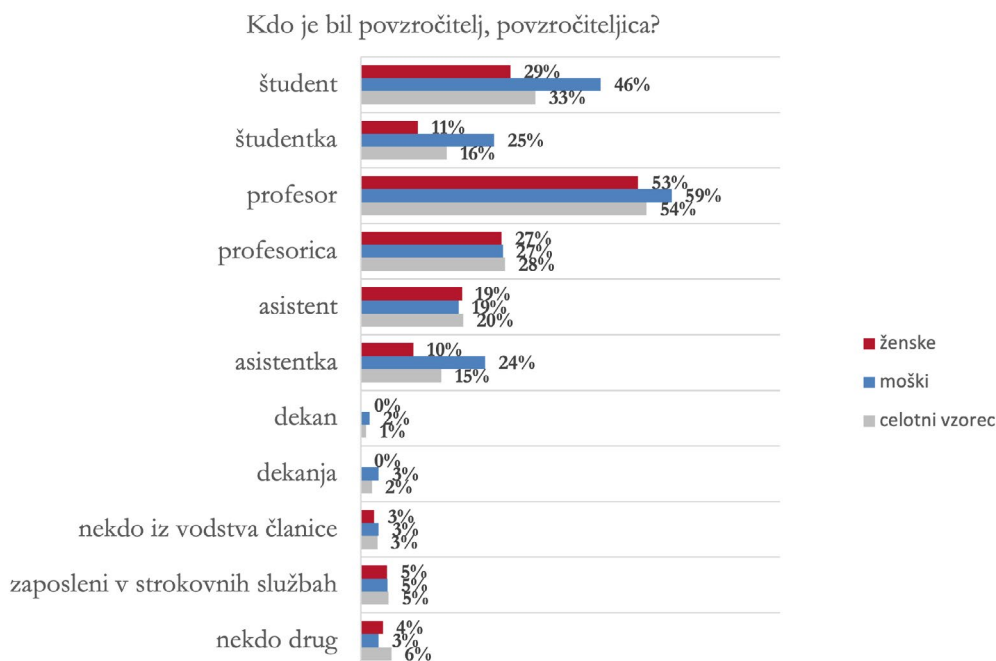
7 % študentk in študentov je bilo priča nadlegovanju, 6 % trpinčenju, 3 % spolnemu nadlegovanju, 1 % nasilju in 1 % spolnemu nasilju. Nekaj študentov ni vedelo odgovora na posamezno vprašanje (med 2 in 3 %) ali pa niso želeli odgovoriti (okrog 1 %).

Slika 17: Pričevanje trpinčenju, nadlegovanju ali spolnemu nadlegovanju

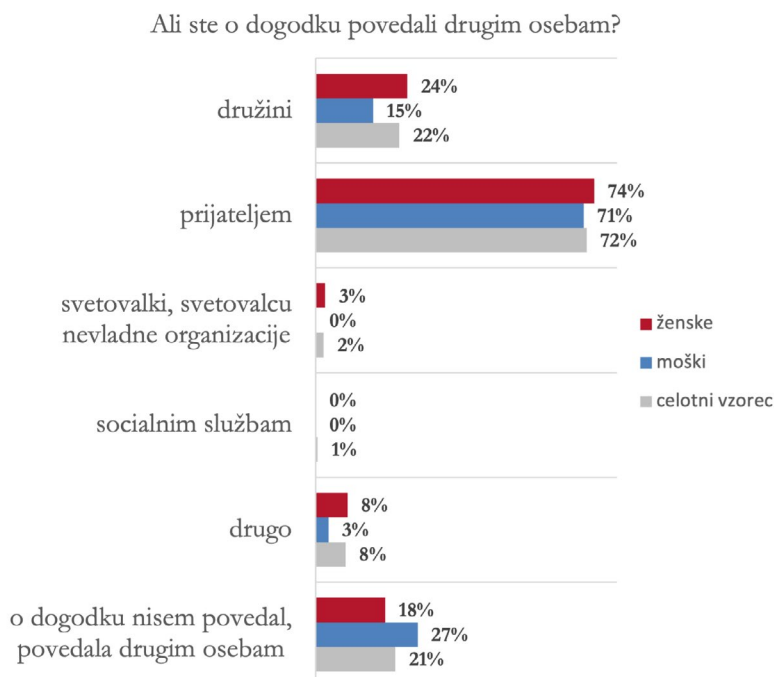
Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja je bil profesor (54 %), študent (33 %), profesorica (28 %), asistent (20 %), študentka (16 %) ali asistentka (15 %).

Slika 18: Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja

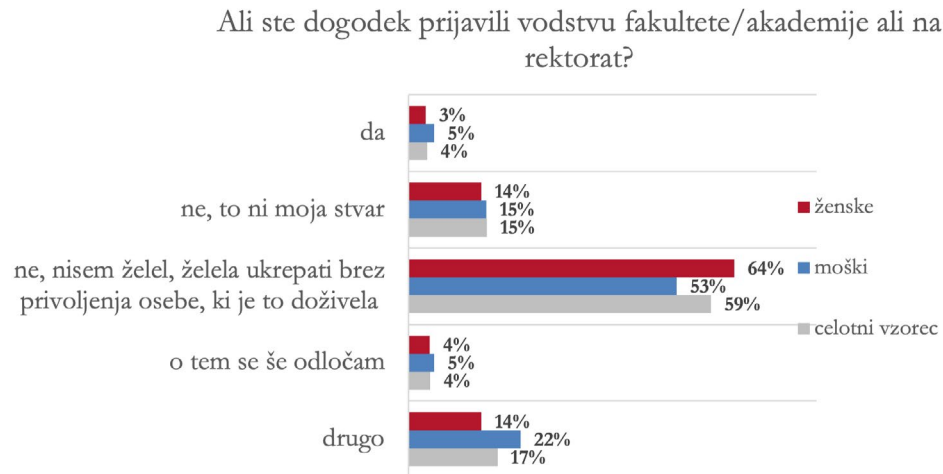
O dogodku so študenti in študentke večinoma povedali prijateljem, sošolcem (72 %) ali družini (22 %). 27% študentov in 18 % študentk o dogodku ni povedalo drugim osebam.

Slika 19: Komu so zaupali o dogodku

59 % prič dogodka ni prijavilo vodstvu fakultete/akademije ali na rektorat, ker niso želeli ukrepati brez privoljenja osebe, ki je to doživela, in dodatnih 15 %, ker menijo, da to ni njihova stvar. Dva študenta poročata, da je zadeva zaključena, nekaj jih nima informacij o postopku (2) ali pa je zadeva v postopku obravnave (2) oziroma se postopek še ni začel (1).

Slika 20: Izkušnja prijave

2.3 Splošni podatki o vzorcu

Tabela 3: Splošni podatki

		Spol					
		ženske		moški		celotni vzorec	
		f	%	f	%	f	%
Spolna identiteta	moški	8	1%	579	94%	595	35%
	ženska	989	96%	3	0%	992	58%
	spolno nebinarna oseba	9	1%	2	0%	29	2%
	transspolna oseba	3	0%	4	1%	9	1%
	drugo	4	0%	16	3%	30	2%
	ne želim odgovoriti	12	1%	10	2%	51	3%
Spolna usmerjenost	gej	2	0%	34	6%	40	2%
	lezbijka	27	3%	0	0%	33	2%
	biseksualna	139	14%	38	6%	189	11%
	heteroseksualna	776	76%	510	83%	1301	76%
	ne želim odgovoriti	80	8%	31	5%	141	8%
Imate priznano stopnjo invalidnosti?	da	12	1%	8	1%	25	1%
	ne	1009	99%	604	99%	1674	99%
Ali ste državljan, državljanica Republike Slovenije?	da	990	97%	586	96%	1637	96%
	ne	34	3%	26	4%	65	4%
Če ni državljan Republike Slovenije, ima:	državljanstvo iz države v EU	5	15%	9	35%	15	23%
	državljanstvo države izven EU	29	85%	17	65%	50	77%

3. POVZETEK

Analiza ankete na področju enakosti spolov na UL, ki smo jo pripravili kot podlago za oblikovanje dokumenta z naslovom Načrt uveljavljanja enakosti spolov (NES) je med študentkami in študenti preverjala vsakodnevne izkušnje na delovnem mestu in v študijskem procesu, zaznane spodbude in ovire na področju enakosti spolov v visokošolskem okolju. Raziskava je pokazala številne razlike med spoloma v osebnih izkušnjah in tudi zaznavi izkušnje nasprotnega spola, ki jih povzemamo v nadaljevanju.

Študenti v nekoliko večji meri kot študentke menijo, da so na njihovi fakulteti/akademiji spoli uravnoteženo zastopani na vodstvenih ali pomembnih položajih (52 % študentov in 45 % študentk), več študentov je tudi izbralo odgovor, da se jim to ne zdi ni pomembno (20 % študentov in 7 % študentk). Večina študentov (več kot 90 %) ne pozna aktivnosti vodstva fakultet/akademij za uveljavljanje enakosti spolov.

Odnos do študentk in študentov je primeren in med študijskim procesom neprimerni komentarji glede spola niso pogosti, bi si pa študentke v večji meri želele spolno vključujočo komunikacijo. 54 % študentk in 76 % študentov je odgovorilo, da pedagogi in pedagoginje nikoli ne uporabljajo neprimernih komentarjev o predstavnikih, predstavnicah določenega spola, dodatnih 28 % študentk in 24 % študentov je odgovorilo, da se to zgodi redko. Študentke se v večji meri kot študenti strinjajo, da bi bilo treba v študijske programe njihove fakultete/akademije vključiti več vsebin, ki se nanašajo na enakost spolov. Prav tako se dekleta v večji meri strinjajo, da naj jih med komunikacijo naslavljajo v spolu, s katerim se istovetijo, naj bodo dokumenti zapisani v spolu, s katerim se istovetijo, in da v sedanjem času na UL ne smemo več uporabljati moškega slovničnega spola kot nevtralnega.

Več študentk kot študentov je že imelo izkušnjo diskriminacije ali oviranosti zaradi spola, večina o izkušnjah ni obvestila nikogar. O izkušnjah nadlegovanja in trpinčenja se med spoloma poroča v enaki meri. 17 % študentk in 6 % študentov je imelo izkušnjo diskriminiranosti oziroma oviranosti zaradi spola, 8 % študentk in 9 % študentov zaradi verskega, političnega ali drugega prepričanja ter 8 % študentk in 4 % študentov zaradi starosti. Večina študentov in študentk o izkušnji diskriminacije ni obvestila nikogar na fakulteti, okrog 10 % jih ne ve, koga lahko obvestijo. 7 % študentk in študentov je že osebno doživelo nadlegovanje, 4 % trpinčenje, prav tako 4 % spolno nadlegovanje, 2 % nasilje in 1 % spolno nasilje. Povzročitelj trpinčenja, nadlegovanja ali spolnega nadlegovanja je bil profesor (43 %), študent (30 %), profesorica (20 %), nekdo iz organizacije na praksi (20 %), študentka (16 %) ali asistent (14 %). O dogodku so študenti in študentke večinoma povedali prijateljem, sošolcem in tudi družini. Večina dogodka ni prijavila vodstvu fakultete/akademije ali na rektorat. Študenti v večini ne vedo, ali imajo na fakulteti/akademiji poseben pravilnik ali kak drug akt glede urejanja in prijavljanja primerov trpinčenja, nadlegovanja in spolnega nadlegovanja. Prav tako številni ne vedo, ali vodstvo izvaja aktivnosti ozaveščanja, izobraževanja ali informiranja o problemu. Okrog 40 % jih ne pozna pravic in možnosti na tem področju, v podobni meri pa vedo, da imajo na fakulteti/akademiji zaupne osebe.

